

Druhá historická „té dvojka“ v Liberci

05.10 2020 19:01, Zdeněk Mazánek, Tramvaje

Liberecký Boveraclub dokončuje další historickou tramvaj, jednosměrný dvounápravový motorový Gotha T2-62 č. 145 z roku 1964 známý z bývalé NDR (Německé demokratická republika; východní Německo), který bude odkazovat na málo známou etapu výroby pražské ČKD.

Výrobu tramvají ve východním Německu zajišťovala vagónka ve městě Gotha. Typ T2-62 byl vyráběn v letech 1962 až 1965 a vycházel z typu T57, vyráběného od roku 1957 (dvojčíslí v typovém označení odkazuje na rok zahájení výroby). V roce 1965 došlo k úpravě elektrické výzbroje vozidla, přičemž takto modernizovaný vůz je někdy též označován jako varianta T2-62/65. V červenci téhož rok došlo v rámci RVHP (Rada vzájemné hospodářské pomoci zemí východního bloku) k dohodě, na jejímž základě se hlavním producentem tramvají stala československá ČKD, která se zavázala vyvinout novou řadu tramvají pro východoněmecké dopravní podniky. Do doby, než se tak stane, měla ČKD převzít dosavadní produkci východoněmeckých tramvají z vagónky Gotha (původně dokonce včetně výroby článkových vozů).

V roce 1966 ČKD Tatra Smíchov vyrobila vlastní prototyp vycházející z typu T2-62/65, sériová výroba se uskutečnila v letech 1967 a 1968, kdy na Smíchově vzniklo 117 motorových a 116 vlečných vozů, které byly určeny výhradně pro německé úzkorozchodné provozy o rozchodu 1 000 mm a v ČSSR ani neabsolvovaly zkušební jízdy. Motorové vozy byly označeny jako typ T2D, vlečné B2D. ČKD prováděla hrubou stavbu a finální montáž, většinu elektrické výzbroje i jednotlivých částí vozů nadále dodávaly německé podniky, v menší míře se nově uplatnily i československé firmy. Tramvaje byly předány do celkem 10 východoněmeckých měst (vlečné vozy pouze do sedmi), následně byla produkce přes původní závazky československé strany ukončena. Vagónka Gotha v roce 1969 vyrobila s ohledem na požadavky dopravních podniků ještě dalších 65 vlečných vozů B2-62, ačkoli oficiálně již byla produkce tramvají v NDR ukončena.

Tramvaje T2-62 a od nich odvozené československé vozy T2D byly vyráběny pouze v jednosměrném provedení. (foto: Zdeněk Mazánek)

Tato zajímavá historie výroby tramvají u nás dala základ myšlence na vhodnější připomenutí. V roce 2009 se Boveraclubu podařilo získat ne zcela kompletní originální vůz T2D z roku 1968 (v. č. 156 966), který postupně prošel provozy v Halle (ev. č. 812), Geře (177) a Jeně (114, od roku 1993 č. 144), jehož oprava do provozního stavu by si ovšem vyžádala několikamiliónovou investici. Další příležitost se naskytla v roce 2016, kdy se dopravní podnik z německé Jeny z důvodu prodeje areálu s odstavnou plochou rozhodl výrazně snížit počet historických a pracovních dvounápravových tramvají. V červenci 2016 pořídil Boveraclub z tohoto města rovněž originálně československý vlečný vůz B2D č. 197 z roku 1967 (v. č. 157 053), který v červenci 2018 našel místo v expozici veřejné dopravy Technického muzea Liberec. Aby bylo možné v budoucnu vlečný vůz provozovat, rozhodl se Boveraclub v prosinci 2016 pro pořízení dalšího motorového vozu. Tím se stal vůz T2-62 z roku 1964, který jezdil v Jeně postupně pod čísly 131 (do roku 1981), 6630/026 (do roku 1993) a 145. Protože v posledních letech sloužil k výcviku řidičů, byl vybaven zdvojeným řízením s možností simulace závad. V tomto případě se tedy nejedná přímo o vůz vyrobený v ČSSR, ale o typ, ze kterého později vyráběné vozy T2D přímo vycházely.

Vůz T2-62 byl umístěn do liberecké tramvajové vozovny, kde se podrobil opravě. Ta spočívala zejména v kompletaci interiéru, nově bylo dosazeno chybějící podokenní obložení stěn, jednomístné sedačky i skládací zástěna řidičovy kabiny po vzoru vozů vyrobených v ČKD. Všechny sedačky, včetně těch, které ve voze zůstaly zachovány, byly kompletně opraveny. Podokenní část krémově zbarveného vozu byla přetřena na červenou. Vůz T2D č. 144 původně uvažovaný jako historický posloužil částečně jako zdroj náhradních dílů.

Záměrem je v případě schválení do provozu vůz používat k příležitostným jízdám pro veřejnost,

v budoucnu snad společně i s vlekem B2D. Historické tramvaje GTM4 „Bovera“ č. 78 z roku 1929, která je prohlášena za kulturní památku, a soupravu 6MT č. 117 z roku 1953 s vlekem č. 44 z roku 1932 (součást sbírky Technického muzea v Brně) si tak bude možné více šetřit pro významnější příležitost k provozu. Výhodou vozů T2-62 a B2D je možnost provozu těchto vozů jak na rozchodu 1000 mm, tak i na 1435 mm, umožněného výměnou patřičných podvozků, a proto by v budoucnu mohla být tato souprava využívána v celé tramvajové síti.

Url: Druhá historická „té dvojka“ v Liberci